

ק"פ 49026/09/14 - אתי ארלנק נגד בנק לאומי/מנהלת הסניף אביבה רווה

בית משפט השלום בקריות

ק"פ 49026-09-14 ארלנק נ' רווה
תיק חיצוני:

מספר בקשה: 1

בפני	כב' השופט יוסי טורס
מבקשת	אתי ארלנק
נגד	
משיבים	בנק לאומי/מנהלת הסניף אביבה רווה

החלטה

1. לפני בקשה לפטור את המבקשת מתשלום אגרה שיש לשלם לצורך הגשת קובלנה פרטית. המבקשת טוענת כי מצבה הכלכלי קשה, היא מתקיימת מקצבה זעומה של הביטוח הלאומי והיא מפרנסת ילדה חולה.
2. בקובלנה טוענת המבקשת כי נותר בחשבונה סכום של 570 ש"ח וכי "הנאשמת יידעה את המוסד לביטוח לאומי על הימצאותו של סכום זה בחשבון ... תוך הפרה של חוק הגנת הפרטיות...". בהמשך צוין כי הסכום הועבר לידי המוסד לביטוח לאומי.
3. המבקשת רואה בהתנהגות זו של הבנק כהפרת חובת הסודיות אותה הוא חב לה והתנהגות חמורה "שלא יכולה להיות מקובלת במדינת חוק". לאור כך הגישה המבקשת קובלנה פרטית, בגינה מבקשת היא פטור מאגרה.
4. לאחר שנתתי דעתי לטיעוני המבקשת, סברתי שאין מקום להיענות לבקשה. תקנה 14(ג) לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007 קובעת כי "הוגשה בקשה לפטור מתשלום אגרה וראה בית משפט שאין ביכולתו של המבקש לשלם את האגרה, ונראה לבית המשפט שההליך מגלה עילה, רשאי בית המשפט לפטור את המבקש מתשלום האגרה, כולה או חלקה; בית המשפט יתחשב ביכולתו האישית של המבקש בלבד, בהסתמך על רכוש, רכוש בן זוגו ורכוש הוריו, אם הוא סמוך על שולחנם בלבד."
5. המבקשת לא צירפה תצהיר לבקשתה ולא פירטה את כלל רכושה. חרף העובדה שהכנסתה זעומה והיא מגדלת

ילדה חולה, התקשיתי לקבוע כי לא תוכל לעמוד בתשלום אגרה בסך 657 ש"ח. נראה שדי בכך על מנת לדחות את בקשתה.

6. בעניין זה ראיתי לציין שאינני מתעלם מזכות הגישה לערכאות ולכך שאין לחסום גישה זו רק מחמת עוניו של התובע. ואולם, סבורני שאין ליישם כלל זה במלוא עוזו ביחס להליכי קובלנה פרטית, בהם יש לנקוט גישה ביקורתית יותר כלפי מי אשר מבקש לנהל הליך פלילי פרטי על חשבון הקופה הציבורית. קובלנה פלילית הנה הליך רב עצמה. המחוקק העניק לכל אדם את הזכות לפתוח בהליכים פליליים נגד חברו (בעבירות מסוימות הנזכרות בתוספת). ברגיל, כוח זה ניתן בידי המדינה והוא מופעל בידי תובעים מיומנים, חסרי זיקה אישית לעניין, השוקלים שיקולים של ראיות ואינטרס ציבורי. והנה, במקביל, רשאי כל מי שרואה עצמו נפגע, לפתוח בהליך פלילי פרטי נגד חברו. ברגע אחד משתנה עולמו של אדם והוא הופך לנאשם בהליך פלילי ומצוי בסכנת הרשעה על כל המשתמע מכך. הליך זה אפשר שיוגש ללא הפעלת שיקול דעת נכון, ללא ראיות מספיקות ואף מבלי להכיר את הנדרש לצורך הוכחת עבירה פלילית. כמו כן, אין לכחד כי אפשר שקובלנה פרטית תוגש אף ככלי ניגוח, להפעלת לחץ, או לצרכי נקמה. יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט העליון ברע"פ 1955/12 **שאל נמרי נ' משה בנימין** (9.5.13)

כשמוגש כתב אישום על ידי המדינה נשקלות כל נסיבות העניין. מותר למדינה להביא בחשבון בהחלטתה גם שיקולים כגון מידת אשמו של המתלונן, והאם הוא עצמו פגע במי שהוא מבקש שיוגש נגדו כתב אישום. אחד מחסרונותיה הרבים של הקובלנה הפלילית הפרטית הוא היעדר שיקול דעת כזה. לאחרונה הוגשה הצעת חוק לבטל את מוסד הקובלנה הפרטית (ראו הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 67) (ביטול קובלנה), התשע"א - 2011, ה"ח 615). דברי ההסבר להצעת החוק מבהירים היטב את הרקע להצעה. על יסוד נסיוני - ובעיקר נסיוני השיפוטי כשופטת שלום - אני רואה בברכה את הצעת החוק האמורה."

7. מכאן מתחייבת לדעתי בדיקה קפדנית של טיב העניין המובא במסגרת הקובלנה. על מנת שאדם יזכה בפטור מתשלום אגרה בהליך זה, עליו להראות לא רק שההליך מגלה עילה (כנדרש בתקנה 14 הנ"ל), אלא גם שהוא ראוי להיות מובא בדרך זו לבית המשפט.

8. מעיון בקובלנה עולה כי המבקשת סבורה שהבנק עבר עבירה פלילית כאשר העביר למוסד לביטוח לאומי סכום כסף שהיה מצוי בחשבונה. ואולם ממסכמים שצירפה המבקשת עצמה עולה, כך לכאורה, שמדובר היה בעיקול כספים, אשר הבנק פעל לבצעו. במצב דברים זה, נראה על פני הדברים, שאין לקובלנה על מה לסמוך, שהרי הבנק פעל על סמך עיקול שהובא לפניו. מובן שאינני קובע מסמרות בעניין. העיקר הוא שהקובלנה אינה מגלה עילה ברורה ומידית וכי אין מדובר במקרה המצדיק את הטלת עלות ניהולו על הציבור כולו. בעניין זה ראוי לציין את דברי בית המשפט העליון בפרשת **נמרי הנ"ל** לפיהם "בית משפט זה כבר עמד על כך שקובלנה פרטית עלולה להוביל להליכי סרק המשחיתים לריק את זמנה של מערכת המשפט או לשימוש לרעה בכוחו של המשפט הפלילי."

9. בהביאי אף בחשבון את הסכום הנמוך יחסית של האגרה, במובן זה שלא יהיה באי מתן פטור משום מחסום ממשי בפני ניהול ההליך, אלא משום "הפגנת רצינות" מטעם נוקט ההליך, סברתי שאין זה ראוי להעניק פטור במקרה זה.

מי שמבקש להגיש הליך מסוג זה, יתכבד ויישא באגרה הכרוכה בכך.

10. הבקשה נדחית. האגרה תשולם בתוך 7 ימים שאחרת ההליך ימחק ללא התראה נוספת.

ניתנה היום, כ"ח אלול תשע"ד, 23 ספטמבר 2014, בהעדר
הצדדים.